

Observatoriul este de două ori în
septembra, Miercură și Sâmbăta.

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrul monarhiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singuratici se dău căte cu 10 cr.

OBSEVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI

Nr. 15.

— Sibiu, Miercuri 23/7 Martiu. —

Ori-ce inserate,
se plateșc pe serie său linia, cu
litere merunte garmondu, la primă
publicare căte 7 cr., la a două și
a treia căte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rului publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usior prin
assemnatunile postei statului, ad-
dressate de a dreptul la Redactiu-
nea Diariului

„Observatoriul” in Sibiu.

1883.

Resolutiunea adunarei alegatorilor

din comitatulu si din cetatea Brasovului suna:

„Avendu in vedere, că un'a dintre basele vechiei constitutiuni transilvanene a fostu biserica libera si autonoma in statu si că confessiunile in poterea deosebitelor legi fundamentale si ale tractatelor inchiajete cu Inalt'a casa domnitória au fostu si sunt pâna acum in dreptu de a administrá in sfer'a loru autonoma nu numai trebile bisericesci, dura si pe cele scolare.

Avendu in vedere, că in poterea acestui dreptu sanctionatu prin usu secularu si devenit suculu si sangele poporatiunei, deosebitele confessiuni au inaintat in trecutu eschisiv si inaintédia si astadi in mare mesura si cu bunu resultatu cultur'a in poporu, portandu astfelii, in locul statului, sarcina considerabilelor jertfe impreunate cu invetiamantul publicu; considerandu că acele mésuri, cari in state cu unitate de limba sunt folositore, nu sunt aplicabile in state poliglote si că in state poliglote si in specie in Ungari'a, unde nationalitatilor nemagiare, conscie de dreptulu existentiei loru individuale, pentru desvoltarea loru culturala si activitatea loru intelectuala, nu le-a remas altu terenu decât biserica si scol'a, este nu numai recomandabilu, dura chiaru in interesulu culturei romanesci de necesitate, că prin scólele deosebitelor biserici autonome se se dea posibilitatea, că deosebitele nationalitatii nemagiare se inaintedie in cultura pe cale naturala, adeca se se cultivedie in limb'a loru propria.

Avendu in vedere că proiectulu de lege despre scólele medie si despre qualificatiunea invetiamantului a cele scóle ce se află astadi in ajunulu de a deveni lege, nu se marginesce in a precisá dreptulu de suprema inspectiune a statului fața de scólele medie confessionale, ci vatemahu autonomia si dreptulu de proprietate alu confessiunilor asupra acestoru scóle, concede amestecu strainu in trebile strictu administrative ale scólelor confessionali, espunendu aceste scóle si invetiamantul in acele scóle la sicane, era existenti'a aceloru scóle la discretiunea organelor statului.

In fine avendu in vedere că susnumitulu proiectu de lege amerintia a confiscá ultimulu restu de drepturi acordate nationalitatilor nemagiare prin art. de lege XLIV din anulu 1868 despre egal'a indreptatire a nationalitatilor, privit pâna acum că lege fundamentala in statulu nostru, că pune prin mai multe dispositii in locul interesulu de cultura tint'a de magiarisare si prin acésta amaresce sufletul acestoru nationalatati, perpetua agitatiunea intre cetatieni spre cea mai mare dauna a interesselor vitali ale popóralor locuitore in acestu statu.

Avendu in vedere tóte acestea impregiurari, alegatorii romani din cele patru cercuri electorale ale orasiului Brasov si comitatului cu acestu nume, adunati astadi in conferentia dechiara:

Că susnumitulu proiectu de lege pentru scólele medie si cualificatiunea invetiamantului dela aceste scóle, ce amerintia a ni se impune, nu numai că nu corespunde referintelor actuali ale statului nostru polyglotu, dura că acelu proiectu netinendu contu de referintele istorice ale confessiunilor din patria si calcandu in piciore drepturile si autouomia deosebitelor confessiuni, drepturi garantate prin legi de statu, vatamá profundu simtiu de dreptate alu locuitorilor acestui statu si vatama cele mai sante drepturi ale civilisatiunei si ale libertatiei, că mai departe punendu in locu de interesulu invetiamantului si alu culturei, scopuri straine si anume scopul de a magiarisá, nu numai că nu inaintédia cultur'a poporului, ci agitandu temerile nationalatilor nemagiare in continuu jignesce bun'a intiegere intre cetatianii aceluiasi statu si prin acésta periclitédia cele mai vitale interese ale statului si subminédia bunastarea popóralor: pentru aceea alegatorii din aceste patru cercuri electorale vediendu

acestu pericolu amerintiatoriu, protestédia contra atentatului ce se intentionédia prin acestu proiectu de lege.“

Suntemu invitati dela Brasovu a reproduce dupa „Gazet'a Transilvanie“ despre aceeasi adunare inca si urmatóriile informatiuni, ceea ce facem cu tota placerea.

Adunarea alegatorilor romani in Brasovu.

Adunarea electorală a romanilor din orasiulu si din comitatulu (judetiu) Brasovului, ce s'a tinutu eri, Vineri, in 2 Martiu (18 Febr.), a fostu un'a din cele mai imposante căte le-a vediutu Brasovulu. Aprópe la 800 alegatori romani din orasiu si din tóte comunele acestui judetiu se adunaseru pe la órele 3 p. m. in sal'a cea mare a otelului Nr. 1, care era atât de plina, in cătu asistentii impresurau chiaru si més'a biroului comitetului electoral.

Dn. advocatu Octavianu Sorescu, vicepresedinte alu acestui comitetu, deschise adunarea print'nu discursu bine simt'u, in care accentuandu importantia ideei de nationalitate in véculu de fața si necessitatea de a se face dreptate toturoror popóralor si de a li se dă midiulocul, că se'si pôta desvoltá liberu cultur'a loru individuala nationala, arata că scopulu conchiamarei acestei intruniri electorale este, că alegatorii romani se se pronuntie asupra noului atentatu, de care sunt amerintiate confessiunile si scólele nóstre romanesci, prin proiectulu de lege pentru scólele secundare, cu atâtua mai virtosu, cu cătu in urm'a resistentiei legale observate de cătra romanii ardeleni fața de diet'a din Pest'a si de hotaririle ei, nu le mai remane alta cale legala de a'si arata voint'a in publicu.

Dupa acésta vorbire de deschidere se alesera doi secretari in personele dlui preotu Comanescu si a dnului Petra-Petrescu, cari isi ocupara loculu la més'a biroului.

Celu de ántaiu, care s'a insinuatu la cuventu, a fostu dn. advocatu Simeonu Margineanu. Salutandu cu calduróse cuvinte pe alegatorii de fața, cari au alergatul din tóte partile comitatului acestuia, manati de ingrijirea adanca ce 'ia cuprinsu pentru sórtea scólelor nóstre romanesci. Vorbitoriul desfasiura inaintea adunarei icón'a tristelor incercari de magiarisare, ce se facu mereu de unu siru de ani cu violarea successiva a toturoror drepturilor poporului romanu. Totu ce ne-a mai remas inca nedistrusu din vechile si neprescriptibilele nóstre drepturi este autónomia bisericésca, sub a carei scutu se adaptescu institutele nóstre de cultura sustinute de biserica si de poporu, acuma stapânii dilei voiescu se distruga si acésta autonomia, avendu totuodata de scopu de a ne nimici instructiunea nóstra nationala, prin magiarisarea successiva a scólelor nóstre. Vorbitoriul arata apoi in trasuri generale cuprinsulu noului proiectu de lege, cunoscutu si din diariile publice, si analisédia partile lui principale, aratandu totuodata tendenția loru inimica desvoltarei invetiamantului nostru romanescu; arata, că magiarii voru se calce acum chiaru si legile aduse de ei, numai că se ne pôta magiarisá mai bine. Romanii ardeleni, cari se supunu numai siliti legilor aduse de cătra parlamentulu ungurescu, dura nu le recunoscu, pentru că sunt aduse fara concursulu loru si cu ignorarea drepturilor poporului romanu, trebuie se'si redice cuventulu in contra noului atentatu, si de aceea vorbitoriul invita adunarea de a protestá in fața cerului si a lumiei contra lui.

Dn. Margineanu róga in fine adunarea, că se primésca acésta propunere de resolutiune cu unanimitate. (Aplause prelungite). Se pune la votu propunerea si toti cei de fața se ridica pentru ea, era presidiulu enuntia intre aplausele sgomotóse ale adunarei, că resolutiunea-protestu este primita cu unanimitate.

Dupa acésta au vorbitu: Redactorulu fóiei

nóstre, dn. dr. I. Neagoe, dn. G. Proca din Resnovu si dn. adv. Ionu Lengeru, cari vorbiri au fostu acompaniate de aplausele si insufletirea generala a adunarei. (Ne rezervamu a reveni la aceste discursuri intr'unu raportu mai detaiatu). — Siedinti'a s'a inchiajetu print'ro multiamire, ce a adresat'o presidul celor de fața, pentru că s'a presentatu in numeru asia de mare, cu tóte că adunarea a fostu convocata numai cu doue dile mai inainte.

Representatiunea bisericei greco-orientale romane din Ungari'a si Transilvani'a contra proiectului despre scólele medie a fostu inaintata inainte cu 4 dile la cas'a deputatilor in Budapest'a, dupa aceea eri in 6 Martiu s'a si publicatu in „Telegraf. rom.“ Nr. 21, de unde o vomu reproduce si noi in Nr. viit. „T. r.“ o insoçiesce de unu prea bunu comentariu.

Intr'aceea ne veni totu de aici din locu inca si urmatóri'a

Convocare.

Alegatorii romani din comitatulu Sibiului si toti cari se interessédia de causele nóstre publice, se convóca prin acésta la o intrunire, ce va avea locu Vineri in 25 Febr. 9 Mart. la 11 óre in sal'a otelului la „Imperatulu Romanilor“ din Sibiu, spre a se pronunciá in privint'a proiectului de lege pentru scólele medie.

Comitetulu clubului alegatorilor romani din comitatulu Sibiului.

(Convocare). Comitetulu alegatorilor romani din cercurile: Cohalmu, Hoghiz si Jibertu conchiamata prin acésta pe toti romanii cu dreptu de alegere din prementionatele cercuri, la una intrunire generala, care se va tiné in Cohalmu in 25/9 Martiu 1883 in localulu scólei romane, si alu carei obiectu va fi: reorganisarea clubului electoral, precum si luarea in desbatere a altor propunerii eventuale.

Cohalmu, 20/4 Martiu 1883.

N. D. Mircea,

presed.

A. Raicu,

not.

Tardiu, fóte tardiu s'a desteptatu cluburile electorale si altele municipali la convocare de adunari, la demonstratiuni si proteste in contra proiectului nou de lege tiranica. Singuru clusianii au fostu mai vighiatori si s'a ridicatu mai de timpuriu. Si acum nu pôte dice in cugetu curatul nimeni, că press'a periodica puçina căta o avemu, nu si-ar fi facutu datoria de timpuriu si de repetite-ori. Las' că memorialulu conferentie electorale se impartise din Octobre si Novembre in aprópe doue mii de exemplarie romanesci, in cătu publiculu intregu cititoriu era pusu in stare de a cunóscé tóte cugetele si dorintiele celor din centrul, dura apoi indata-ce s'a pornit u criticile vrasmasesci contra acelui operatu cu adaosu că romanii, poporul nu vrea se scia nimicu de coprinsulu lui, press'a romana a cerutu, că comitetele sau cluburile electorale din tóta tiér'a se convóce pe alegatori, că aceia si ori-cari altii se'si manifeste in audiulu lumei opiniunea loru, că-ci de nu: vorb'a mutiloru nu o aude nimeni. Dupace noulu proiectu de lege gimnasiale si-a scosu érasi capetele de hidra in comisiunea din BPest'a, press'a a si reflectatu pe publicu la noulu periculu.

La tóte acestea ce amu auditu dicunduni-se? Că de aceea avemu episcopi si mitropoliti că inspectorii suprême ai scólelor, de aceea sunt consistořile si de aceea corporile profesorilor, eforile si directiunile celor cinci gimnasie, că se misce, se dea toti din mani din pitiore, că in fine densii

sunt responsabili si anume acestia din urma se află si în pericol de a fi aruncati din scările pe străde celu multu preste 5 pâna in 10 ani si a fi substituiti cu profesori magiari calvini, jidovi si cine mai scie de ce lege si origine.

Acăsta inse după noi este logică leniei, a trandaviei, a nepasarei, logică renuntiarei la viția si a perirei. Asia veti dice preste alti vreo două dieci de ani si despre biserici, candu voru incepe se ve puna popi unguresci si se'i jure pe pinteni, veti dice că e trăbă preotilor că se nu dea chiaile bisericei din mana? Au nu ati vediu chiaru si in anulu expirat la Covasna, Dobrogea, Sacele, că chiaile bisericelor au fost date in manile gendarmilor! Öre inse acele a biserici, acele a scările, gimnasiale acele a si totale averile lor, ale cui proprietati sunt ele? Facutu-lea cutare arhieereu, cutare consistoriu sau acei profesori din pungile lor? Si acele a fonduri de sute de mii si chiaru de milioane, de unde s'au adunatu, daca nu din sudorea crunta a parintilor vostrui, mei romane mei? Asia veneramu noi fatigiele, sacrificiile, memori'a parintilor nostrii? Numai asia scimus noi se pretiuim a verile nationali, bisericesci si scolastice?

Dara apoi acei prelati, acele a consistoare, acele a corpuri profesoresci nu voru fi avendu aceia nici-o trebuința de indemnă, de incuragiare, de sprijinu vigorosu? Amară se insiela toti acei oameni saraci cu spiritul, cari cugeta asia. Si unde stă öre scrisu, că toti arhieereii si totale consistoare aru fi in cestiuni precum este si acăsta, totu intr'unu cugetu?

Avemu si desperati de aceia, pe cari'i audi mereu vaierandu-se, că uite, asia si pe dincolo, că e vai de noi, că totu nu ne ajuta nimicu, că ungurii totu voru legiferă cum sciu ei si monarchulu va sanctiona totu. Nu asia domnule: ei voru legiferă cum sciu ei, era noi se tinemu in veci la drepturile noastre date noue dela Ddieu, nu dela oameni, se le reclamamu necurmatu si neincetatu pe generatiuni inainte. O suta intréga de ani au protestatu si s'au aparatu protoparintii nostrii in contra calviniei; optu dieci si cinci de ani in contra iesuitilor, carii se incercasera se cassedie fruntrale din biserici, se transforme altarie. Repetim: protestele nu folosesc astazi, va veni inse unu timpu, in care voru folosi de siguru. Impleti istoria cu foi scrisse bine si fiti mai tari in credintia.

Unii cauta pretestu, că adunarele nu sunt permis. Da, lege de reuniuni nu existe in statul acesta; existu instructiunile ministeriale emanate de candu cu spargerea fereastrilor ministrului Tisza, generalitate preste ambele tieri; toti juristii si altii le cunosc prea bine; essentia loru este: insinuare prealabila la deregulatoria politiana si garantia personala, că adunarea nu va fi turburata de către vreun omu de nimicu sau tradatoriu.

Dela Budapest'a ne venira deocamdata numai unele sciri scurte, dara interessante.

Ministeriul stă cu peptulu pentru votarea noului proiectu de lege gimnasiale, cu unele modificatiuni usioare. Intr'aceea in 1 Martiu se impărți si memorialul dieceselor protestante, care este erăstare destulu; totusi romani bine informati au presupus greu, că astadata catolicii magiari si protestantii magiari s'au invoit in secretu si că au se'si impartia numai rolele spre a lega ochii Europei, dara a pacali amaru pe nationalitatati.

Dintre prelatii romani pâna in 3 Martiu se aflau in Budapest'a numai exel. sa mitropolitul greco-cat. dela Blasius si episcopulu dela Gherla, dara romanii de acolo asteptau cu doru pe toti ceilalți. Mitropolitul se afla acolo de 12 dile si era decisu e remané pâna la terminarea toturor desbaterilor aceluui proiectu funestu si fatalu, era episcopului dela Gherla inca n'u'i place, se dice inse că nu va participa la desbateri.

(Din Budapest'a după telegramme.) Desbaterile asupra legei gimnasiale s'au inceputu luni in 5 Martiu cu destula infocare. Dupa faimosulu terorist G. Szathmáry a vorbitu ministrului de culte mai virtosu lovindu in Sasii din Transilvania, infruntandu'i că memorialeloru aru involve negatiunea statului magiaru, apoi adaose, că sasii n'au se se tema de a fi inghititi si nimiciti de către magiari, ci ei se se tema de romani, că-ci aceia voru se'i inghitia, era magiarii voru se'i apere! Asia cei trantiti la parete voru nimici pe sasi, era cei ce au tota poterea concentrata in manile loru si cari le-au stersu autonomia loru, au se'i apere? Candu vreodata in 600 de ani a disu unu singuru romanu sau o tiéra intréga de romani către Sasii din Transilvania: Faceti-ve romani,

tocma din contra, acestea doue rasse de oameni niciodata in vieti a loru nu au cercat a se contopi un'a in alta. Ar fi bine că unu ministru oricare, dara mai alesu alu cultelor se cunoscă si istoria poporelor transilvaniei. Se dice că desbaterile voru tinea 7—8 dile in camera. Se voru mai afla si astadata intriganti, invrasbitori de popora?

Din România.

Multe s'au scrisu si vorbitu că de o luna incocă in tota Europa asupra desfintarei porturilor France ale Romaniei. Importanta cea mare a acestei legi o cunosc prea bine aceia cari sciu ce este porto franco si comerciul maritim. A importa pe ficare anu marfi de dieci si sute de milioane din tota tiera si de preste tota marile fara nici-o vama, ale inmagazina in tota comoditatea si securitatea si a plati vama numai, la linia si numai pentru că intra din porto franco in lantrul tieri, era pe celelalte a la scote si transporta de acolo in orice parte a lumii ori-candu convine comerciantilor corabierilor; a colonisa portul franco cu oameni din tota lumea, de limbi si caractere diferite, a lupta di si nopte cu prevaricanti, cu hoti si asasini; in fine ceea ce este si mai multu a contempla cu ochii limpedi, cum straini asediati in porto franco, agenti de ai caselor mari, comercianti, fabricanti si plutocrati usurari storci economicesce sugendu si meduv'a tierii: cainu asia se intielege, in România porto franco. Desfintarea celor trei porturi france ale Romaniei, era mai alesu a celor doua danubiane Galati si Braila, devenise o mare necessitate chiaru si din punctul de vedere alu ordinei publice, din caus'a adunaturilor de oameni, venturatori de tieri, charlatani, altii erasi veniti cu sutele la numru sub protectiuni straine, cu paspôrte straine, traindu acolo dieci de ani, inse fara a voi se scia de legile tierii, de imposite, de ordinea publica. Da aici apoi escesse fara numeru, atentate omoruri, tetiunarii etc.

Dara desfintarea acelor porturi france este totuodata unu responsu forte practicu, scuturat si indesatu, datu conferentiei dela Londra si mai de aproape Austro-Ungariei, comerciului si navigatiunei sale. Restul n'ilu spunu cele doue legi sanctionate si publicate in "Monitorul officiale", care suna:

Legea privitor la porturile-france.

Art. 1. Privilegile de portu-franco, acordate prin legea dela 15/27 Februarie 1880, oraselor Galati, Braila si Constanta, sunt abrogate.

Tote marfurile si produsele straine ce se voru importa in aceste orasie, după deschiderea navigatiunii, se voru supune la plata tacelor, conform tarifelor vamale. Ele au facultatea de a fi depuse in intrepose, conform ligilor anterioare.

Art. 2. Ministerul finanelor va luă mesurile cuvenite pentru a constata marfurile aflate, la promulgarea acestei legi, in depozitele comerciantilor cu radicata.

Art. 3. Tote produsele si marfurile, prevedute in articolul precedent, se voru considera că intrepose, fia pentru a se reexporta scutite de tacse, fia pentru a se achita drepturile vamale numai la scoterea loru din magazie.

Art. 4. Unu regulamentu de administratiune publica va determina tote mesurile privitor la punerea in aplicatiune a acestei legi.

Legea.

Art. 1. Ministerul de finance este autorisatu a infinita unu serviciu de intrepose in orasiele Braila, Galati si Constanta, cu incepere dela 1 Aprilie 1883.

Art. 2. Pâna la cladirea localurilor statului, ministrul va luă cu inchiriere magazinile necesare pentru a servi că intrepose.

Art. 3. Tacsele de magasinagiu si tote celelalte mesuri, privitor la punerea in aplicare a legii de facia, se voru determina prin unu regulamentu de administratiune publica.

Art. 4. Cheltuelile de materialu si personalu, necesitatea de serviciu intrepositor, se voru acoperi prin produsulu tacelor de magasinagiu si celor-lalte venituri ale intrepositor; era in casu de lipsa prin sporulu ce voru produce, asupra anului curinti, tacsele vamale de importatiune in orasiele unde se afla situate magazinile de intrepose. Gubernul este autorisatu a deschide creditele trebuințoase asupra acestoru resurse.

Pentru lucrările pregătitoare ce voru trebui a se face cu ocasiunea punerei in lucrare a legii de facia, precum si a celei privitor la desfintarea

porturilor france se acorda ministerului de finance unu creditu estra-ordinar de 25,000 lei, din fondul pentru credite suplimentare si estra-ordinare din anul curinti.

Dispozitii transitorie.

Art. 5. Marfurile de totu felulu, aflate la promulgarea acestei legi in magasiile comerciantilor cari facu comerciu de detailu, voru fi scutite de plata de vama. Gubernul va luă mesuri pentru a nu se da locu la fraude intru acăsta.

— (Alte mesuri de aparare.) Sambata in 3 Martiu st. n.: 42 deputati au depusu in camera unu proiectu de lege, prin care se ceru de urgentia dela tiéra 15 milioane lei noi*) pentru fortificatiuni la fruntrarie tieri. Camer'a a si votatu urgentia.

Diariele aducu acăsta scire in telegrame cu litere grase.

Ce este acăsta? Acei cari au urmarit că de trei ani cu oresicare atentiu atâtune unele conferentie (dissertatiuni) tînute in clubulu oficiarilor din capitala Bucuresti, cătu si unii articlu publicati in diariu "Ostasiulu", va fi observat că in cercurile militari se cunosc mai de multu necessitatea urgenta de a ridica fortaretie si alte midiu-löce de aparare in strimitorele muntilor spre Transilvania si Banatu, cum si in siesu de către Bucovina, inca si la Prutu spre Russi'a. Asia dara unu nou responsu practicu datu conferentiei europene. Se pare deci, că România este decisa a a'si tîne cuventulu datu Europei, că locuitorii ei mai voru a cadé cu armele impumnat, de cătu a suferi vreo incalcare a patriei si orice violare a drepturilor sale de suveranitate.

Mai este semnificativa inca seri'a de articlii publicati tocma acuma in "Ostasiulu" si din acela in "Natiunea" sub titlu: "Situatiunea României in fața unui resbelu austro-rus". Studiu strategic.

(Ce pecatu că nu este locu spre a'l reproducere! Dare se vedem.)

— (Dela camera). Propunerea deputatilor suna asia :

"In vederea evenimentelor ce se petrecu, camer'a autorisă pe gubernu a emite renta amortisibila pentru 15.000.000 lei, care se serve la fortificatiuni si la complectarea echipamentului armatei." — S'a admisu urgentia.

Total Sambata s'a votatu legea in totalu a gradatiunei profesorilor cu 64 pentru, 5 contra si 12 abtinuti.

Legea s'a votatu cu amandamentul lui Costescu Comaneanu, care dice:

"Ori-ce membru alu corpului didacticu nu poate, in afara de catedra sa, ocupă nici-o functiune a statului, a judetului sau a comunei in ramur'a administrativa sau judecatorescă."

"Asemenea nu poate face comerciu sau a face parte din administratiunea unei societati private, unei case de banca, de comerciu sau intreprinderi de lucrari publice."

Camer'a a intrat apoi in discussiunea raportului comisiunei parlamentare, asupra abusurilor dela comun'a Galati. („Resb.“)

— (Buletinu politicu). Telegrafulu continua a ne aduce sciri radicalu contradictorii. Eri o depesă a "Agentiei Havas" ne presenta Europa că simindu o remusicare de nedreptatea ce facuse Romaniei, respingend'o dela conferentia; ea ne spunea, in adeveru, că conferentia va oferi principelui Ghica de a'l reproducere că representantul lui Romaniei, cu votu deliberativu, pentru siedinti'a in care se va discuta cestiuenei comisiunei mixte. Adi, o alta telegrama, adresata din Londra diarului "Le Temps", ne aduce o scire cu totul contraria, că conferentia isi a terminat lucrarile in siedinti'a de Jou si că nu mai ramane de cătu a sub-semna protocoalele siedintelor, precum si convintiunea, a carei redactare a fostu incredintata unui comitetu.

Amu avutu, dara, multa dreptate candu n'amu pusu eri nici-unu temeu pe scirea ce ne venea din Londra si nu ii amu facutu onoreu nici-unu comentaru. Eramu destulu de edificati asupra spiritului de nedreptate ce domnesce la conferentia, pentru că se mai credem in remuscari de conscientia ale diplomatiei, si in mesuri cari, ori-ce s'ar dice, nu erau de natura a satisface deplinu interesele tieri. (Curier. financ.)

*) Circa 6 milioane fl. v. a.

Afaceri bisericesci din Romani'a.

In anulu trecutu modest'a nostra pressa periodica romanescă dincőce de munti avu ocasiune si zelul de a publica mai multe acte si afaceri bisericesci dela ambele confessiuni, in care se desparte poporul romanescu din acestea tieri. Amu disu mai de multe ori in acestu organu alu nostru de publicitate politica, cumcă afacerile bisericesci considerate in teoria, aru avea locu numai in foi bisericesci; las' inse că de acestea abia vegetedia vreo doue mici că nesce embrioni, dara afacerile bisericesci mai virtosu in epoch'a de fația, intre funestele impregiurari in care ne aflam cu totii si sub blastemata pressiune politica sub care gememu, taia forte afundu in vieti'a nostra privata si publica, nationale si politica, ba chiaru si in cea economică strinsu intielesa. Astazi ni se rapescu scólele, éra mane, daca nu le vomu apară cu pepetu, ni se voru rapí de siguru si bisericele, éra atunci suntemu perduți.

Dara nici atata nu ne este de ajunsu. Daca tinemu cu credintia si iubire la religiune intru intielesulu sublime si la biserici, nu numai că institutiuni domnedieesci, ci totuodata si nationali, atunci avemu se fumu cu incordata luare aminte si la portarea altoru romani din alte tieri cätra religiune si cätra biserica loru, ceea ce pana acuma n'am prea facutu.

In anii din urma s'au pornit in Romani'a si pe terenul bisericescu o miscare forte via, precum dora nu se mai veduse nici-odata. Martore sunt aci actele sinodali si o multime de legi publice relative la biserica, organisari noue, infinitiari de seminarie, enciclice, pana si unu meeting de preoti convocat in Bucuresci.

Acestea impregiurari si inca altele pe care le pote adaoge lectorulu dela sinesi, ne indemnara că se reproducem si noi unele acte, despre care credem că revérsa lumina preste impregiurarile eclesiastice din Romani'a. Vomu incepe cu o enciclica forte energiosa a preas. sale domnului mitropolit Josifu dela Jasi, din care pe langa partile sale meritorie, vomu afla totuodata pana unde a inaintat limb'a nostra nationale in stilulu bisericescu din Romani'a, in comparatiune nu numai cu limb'a vechia bisericesca, ci si numai cu cea de inainte de ani treidieci, si cum archipastori ortodoxi, despre cari se presupune de comunu că aru fi conservativi pana la o litera, dau de rusine pe modernii re-actionari slavofili si turcofilii.

Enciclic'a e lunga, credem si inse că lectorii nostri o voru citi cu interesu, fiacare din punctul seu de vedere.

Red. Obs.

Carte pastorală.

Atacurilor ce de cätuva timpu indreptedia in potriva'i diariulu jasianu „Desteztarea“ in preasa parinte Josifu, mitropolitu alu Moldovei, respunde prin urmatoreea carte pastorală:

Josifu
cu mil'a lui Domnedieu, archiepiscopu si mitropolitu Moldovei si Sucevei.

Toturorul binecredintiosiloru crestini romani, fii ai nostrii iubiti intru Domnul; preacuviosiloru archimandriti si egumeni, cucerniciloru protoierei, preoti si diaconi si toturorul clericiloru din tota tagm'a bisericesca, precum si celoru de tota starea lumésca din acésta eparchia a s. mitropoliei nostra a Moldovei, haru fia voue si pace dela Domnedieu si mantuitoriu nostru Isusu Christosu, éra dela smereni'a nostra rogatiune si binecuvantare.

Fiiilor si fratiilor,

Mantuitoriu inveniatu pe ucenicii sei, cum scrie s. evangelistul Mateiu (in cap. 7 v. 15—20) le dice:

„Paditi-ve de prorocii cei mincinosi care vinu la voi imbracati in pelea óiei, éra in laintru sunt lupi rapitori; din ródele loru ii veti cunóisce pe ei. Au dora se pote culege din spini struguri, sau din ciuline smochine? Asia totu pomulu bunu, róde bune face; éra pomulu putredu róde rele face. Nu pote pomulu bunu se faca pome rele, nici pomulu putredu se faca róde bune.“

Deci totu pomulu carele nu face róda buna se taria si in focu se arunca: pentru aceea din ródele loru ii veti cunóisce pe densii.

Fratilor si fiilor,

De siepte luni trecutu asistam la unu spectacol scandalosu si dorerosu pentru toti ómenii de bine, pentru toti bunii romani si bunii crestini ortodoxi. Jasiului a fostu reservat de spiritul celu reu, antichristianu si antinationalu romanescu, acésta scárboasa privelise efectuata de desfrénarea

morală a unor individi nemernici, adaptati aici sub principiul sacru alu libertatii pressei.

Biserica nostra crestina ortodoxa in institutiunile ei canonice este atacata, batjocorita; persoane din clerus cu grade ierarchice inalte si functiuni clericale, sub felurite calumii sunt batjocorite; episcopii, mitropolitii asemenea, pana chiaru si amerintiati cu glontiulu, prin publicitate, fara nicio sfiala sau temere nici de Ddieu, nici de legile tieriei, nici de opinionea publica care condamna asemenea demersuri.

O fóia de publicitate care a aparutu pe neasteptate aici in Jasi, la inceputulu lunei Aprile anulu curentu 1882, sub velulu anonimitatiei si sub titlulu „Desteztarea“ intitulata inca si diariu eclesiastico-literariu, fara scirea inse sau invoirea a nici-unei auctoritatii eclesiastice din tiéra, presenta publicului, atatu romanu, cătu si celui strainu din tiéra, acestu nenorocit, scárbozu si multu vatematoriu spectacol.

Necunoscendu deci la inceputu originea acestei foi periodice, bi-mensuala, dupa citirea a doue trei numere amu remasu pe ganduri, nescindu ce se cugetam spre lamurire si ne-amu disu: óre, religiunea nostra crestina ortodoxa de resarit este pusa astazi in discutie, fara că noi se avemu nicio cunoșintia despre acésta?! Óre, se simte necesitate de a se modifica si religiunea cu institutiunile ei canonice seculare, precum se modifica celealte legi civile?! Óre, religiunea parintiloru si stramlosilor nostrii, cu care ei au traitu, au infruntat furi'a valurilor trecute si ne-au pastrat'o noue neatinsa si nevatemata impreuna cu biserica si tiéra, nu mai este acum necessara pentru binele societatii nostre, sau se gasesce a nu fi de moda timilor presenti, si necessitatea existentiei némului nostru romanescu cere neaperatu modificarea, reformarea ei?! Si apoi, cine sunt acei cari ceru asemenea reforme si de unde vinu ei? Marturisimul inca odata, că nu amu potutu la inceputu se nedamu unu comptu lamuritua asupra acestor cugetari si ne-amu disu: cestiunea acésta nu este unu lucru simplu, aici nu este lucru curat; dara totu ce amu constatat dela inceputu, precum si mai in urma, amu cunoscutu si amu prevedutu curs'a ce se intinde celoru slabii, mai alesu din clerus, si pericolul ce amerintia societatea nostra crestina romana.

Astfelui, in dilele santelor serbatori ale Invierii Domnului, cu ocasiunea receptiunei in corpore a clerului mirénu de aici din Jasi, amu profitat de acésta intrunire pentru a predicá toturor: pacea si iubirea, ferirea de ispit'a resrvatitoriloru incelatori respectului datorit institutiunilor bisericei, precum si supunerea toturor la legile tieriei. Aceasta a fostu responsulu nostru la traditional'a urare de Christosu a inviatu, ce clerulu mirénu pronuntia inaintea nostra că mitropolitul alu Moldovei, atragéndu-le totuodata toturor la aminte asupra celoru scrise in numita fóia, din care aparuse abia Nr. 1 de care amu calificat'o de pamphletu, dupa cum amu vediutu că in adeveru si este.

Inse, care nu ne-a fostu mirarea si machnirea sufletescă, candu in Nr. 2 urmatoriu, amu vediutu că cuvintele nostre evangeliice-pastorale si canonice inspirate de cea mai sincera cugetare de buna povatiuire si de pace, au fostu restalmacite, intérse cu totulu pe dosu, parodiata in modu ridicol de redactorii oculti ai susu disei foi, cu scopu vedutu de a micsiorá poterea loru morală si a turburá consciintiale toturor, pentru a i pune pe calea ratacirei.

Vedindu asemenea maniera de scrisu, cu asemenea stilu trivialu si batjocoritoru, ne-amu intemeiatu a crede că in adeveru avemu a face cu unu pamphletu, caruia nu trebuie se i se dea nicio atentiu. Astfelui amu remasu in adastare si amu preferit ca lumin'a se risipescă intunereculu, si bunulu simtiu alu adeverului, se destete pe cei rataciti, si amu totu speratu că cei rei se voru pocaí si, fiindu mantuiti prin lumin'a adeverului, voru reintă cu credintia in turm'a si in staululu binecredintiosiloru; inse zadarnica ne-a fostu astepatarea, căci ei si au urmatu calea ratecirei totu cu mai multa inversiunare si furia de o necredinta inrasnăla.

Solicitudinea nostra pentru biserica, pe calea pacii si a bunelor povatiuiri spirituale-pastorale si canonice cätra clerus, au fostu interpretata de redactorii oculti ai fóiei pamphletu, că o slabitiune, si furi'a loru crescenda din ce in ce mai multu, ei, au credutu că atitudinea nostra pacinica, pasiva si rabdatore este o ingaduinta, o concessiune ce li se face, si astfelui luandu aventulu spre cele rele, institutiunile canonice ale bisericei nostra canonice, ale bisericei nostra ortodoxe, episcopatul

si monachismulu au fostu atacate cu inversiunare si tratate de crima si anticanonice; ba inca acum in urma, dupa multe aberatiuni si reforme anti-canonice ce propaga in fóia loru, au ajunsu pana a cere si a dou'a insuratore a pretilor dupa hirotonia!.... Astfelui acesti noi reformatori de biserica in modu batjocoritoru si pretinsi aperatori ai clerului mirénu in contra unor pretinse abusuri si mituirii, ataca in fine de a dreptulu biserica, in institutiunile ei canonice, pe care in faptu o si repudiédia, cum mai josu vomuaratá, insultandu si atacandu din intunerecu totuodata pe demnitarii si prelatii ei cu felurite calumii; atunci ne-amu disu: „Éta in adeveru lupa imbracatu in pelea óiei, care a intratu in staululu bisericei ortodoxe pentru a sfasiá turm'a binecredintiosiloru in credint'a si moral'a ei religioasa, incepandu dela institutiile canonice ale bisericei si ajungéndu la pastori cei sufletesci ai turmei lui Christosu, pe care, amerintiandu'i cu glontiulu, ii numescu despoti, tirani si jefuitori ai clerului mirénu.“

Amu cugetat multu asupra unor asemenea ndrasnetie calificative ce care se servescu pentru a insielá pe cei slabii si din tóte scrierile loru pana acum anu constatatu că, nu cutare sau cutare prelatu, episcopu sau mitropolitu este despotulu de care se lovescii acestei batjocoritori, turburatori si resturnatori, ci auctoritatea santelor canone cu care s'a condusu si a statu biserica din secolii primitivi ai crestinismului ortodoxu si pana astazi; acésta auctoritatea canonica, este despotulu si tiranulu ce le stă loru in calea resturnatorilor si a distrugerei bisericei, a institutiunilor ei si credintei poporului: credintei in Domnedieu, in nemorirea sufletului, in resplatierea virtutiei, a faptelor bune si pedepsa pe catelor, care va se fia candu dreptulu judecatoriu va veni se resplatisca fiacaruia dupa faptele sale, precum ne invétia santa mam'a nostra biserica ortodoxa de resarit, si cu care credintia au traitu parintii si stramosii nostrii, conservandu-ne pana astazi biserica si tiéra.

(Va urmă.)

Din Dobrogea.

Citim in „Farulu Constantiei“:

Ap'a Dunarii crescendu multu in dilele acestea, a debordat in multe locuri si locuitorii si vitele ce se aflau in ostróve (insule) erau in celu mai mare pericolu de inecu.* Prefectur'a avéndu informatiuni despre acésta, a luat imediatu mesurile necessare de salvare atatu a locuitorilor cătu si vitele espuse acelu pericolu. — In ostróvele din fața Cernavodei se aflau 30 ómeni cu 1500 capete vite, si la pichetulu Chiciu unu soldatu din regimentulu 23 de Dorobanti. Unii din ei erau pe claire de fenu din ostróve si de 8 dile traiau numai cu carne. Indata ce a fostu posibile trecerea preste gheatia, li s'au datu ajutorie si provisuni. Soldatulu cu munitia tóta ce se gasea la pichet si parte din locuitori cu vitele loru s'au adus la Cernavoda, pe gheatia prin tr'unu drumu presaratu cu fenu, spre a invinge vitele alunecusiliu.

Din Catunulu Strimb'a, pendinte de comun'a Giurgeni, din judetul Jalomitja s'au adus la Hirsiova 2 familii cu 126 vite si din baltele din fața comunei Ostrovu au trecutu in acésta comuna preste 600 capete vite. In dreptulu comunei Topalu s'a scapatu mai multi ciobani si 86 rimatori, 22 ómeni si 2104 vite in dreptulu comunei Rasova.

La Ostrovu in plasa Silistra-noua, locuitorii au reusit a si scôte din Ostróvele inundate cu vreodata cîteva dile inainte de pericolul inecului. Nu s'a perduto nici o vita. Din insula din fața Cernavodei au trecutu preste Borcea preste 80 ómeni cu 30,000 vite; 60 cai s'au adus la Cernavoda.

Preste totu pe linia Dunarei in acestu judetiu, s'a datu totu ajtoriulu inundatiloru, procurandu-li-se adaposte si necessarele prin comunele unde au reusit a scapa cu vitele loru.

Locuitorii din comunele Piua-pietrii si Giurgeni din judetul Jalomitja, care cadu camu in fața a urcei Hirsiov'a, erau si sunt inca in celu mai mare

*) Noi locuitorii acestei tieri muntoase cunoscem numai că din fabule vieti'a locuitorilor din insule fertili ale Dunarei romanesci si din pregiurulu asia numitelor Balti ale acelui riu europen; nu ne potem face idea de avutile acelor regiuni, precum nici de pericolele la care sunt espuse aceleia in anumite timpuri. Unu studiu din cele mai folositore ar produce o cercetare mai indelunga a numitelor regiuni. Se nu nite nici-un romanu adeverulu istoric, că nationalitatea nostra s'a conservat dela 274 inainte in mai bine de 1600 ani mai virtuosu intre muntii Daciei de una, pe insulele si intre Baltele Dunarei de alta parte. Éca si acilea unu micu specimenu din cele multe.

Red. „Obs.“

pericolu. Totu ajutoriulu ce s'a incercat a li se da, a remasu fara resultate cu totul satisfacator pana acum. Elu inse continuu si aici si in tote partile, pentru ca locitorii si vitele loru se fia salvati.

In Ostrovulu din facia comunei Gr. Ciobanului si suburbii Varosu din Hirsiov'a erau mai multi ciobani, cari au trecutu dincocu cu tote vitele loru. Aici autoritatea comunala si locitorii Stan Falvoca, Manea George, Dumitru Geambasiu, Vasile Panaitu si Hristache Simoneanu au dovedit ucea mai mare abnegatiune, espunenduse unor pericole imminente spre a duce necessarie locitorilor amenintiati cu innecul si a'i salva.

Pana acum semnalamu ca n'a peritu nici-unu omu in tota intinderela Dunarei vecina acestui judet. S'a perduto numai unu numeru forte micu de vite.

Procesu verbale

al comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedint'a dela 3 Februarie st. n. 1882.

Presedinte: Jacobu Bolog'a, vice-presedinte. Membri presenti: Dr. Il. Puscariu, G. Baritiu, I. St. Siulutiu, P. Cosm'a, B. P. Harsianu, E. Brote. Secretariu: Dr. D. P. Barcianu.

8. Secretariulu al II-lea raportedia despre concurse intrate la concursulu escrisu a dou'a ora sub Nr. 420/1882, pentru 2 stipendii a 100 fl., menitu pentru eleve ce urmediu cursulu regulat la vreo scola pedagogica. Petitionile intrate sunt trei la numeru, din aceste, 2 dela fete cari nu sunt eleve ale vre-unui institutu pedagogicu, era a 3-a dela o eleva a unui institutu de pedagogie. De ore-ce inse informatiunile ce comitetulu a primitu dela locuri competente despre acesta din urma concurenta, nu au fostu multiamititore:

— S'a decisu, ca stipendiulu de 100 fl., menitu pentru pedagoge, se remana pentru acestu anu neconferit, avendu a se adaoge la fondu. Despre starea lucrului se va raportu procsimeei adunari generale.

9. Acelasi raportoru presenta raportulu in caus'a distribuirei sumei de 600 fl. anuali, menita conformu decisiunei adunarei generale dela Desiu din anulu 1882, cuprinse sub Nr. procesului verbale 40 p. 26, pentru ajutorarea scolelor serace. Pentru a fi ajutorate din sum'a amintita, au presentat rugarile loru:

1. Eforia scolaru din Cumpeni, pentru scola de fetite de acolo.

2. Senatulu scolasticu din Lapusiulu-ungurescu, pentru scola poporala de acolo.

3. Senatulu scolasticu din Simleu, pentru scola de acolo.

4. Senatulu scolasticu din Siomcut'a, pentru scola de acolo.

5. Senatulu scolasticu din Beclaneu, comitatul Solnoci-Dobaca, pentru scola de acolo, sid

6. Protopopulu Reghinului I. Crisanu, pentru scola de acolo.

a) avendu in vedere conclusulu adunarei generale din anulu 1877 din procesulu verbale alu siedintiei a II-a p. XX si XXXVIII, prin care scolei de fetite din Campeni se votedia unu ajutoriu de cate 200 fl. pe 3 ani, indata ce amintita scola va fi infintata si deschisa!

b) avendu in vedere, ca acesta scola s'a deschisu in a. 1879 si ca pre anii 1880/1 si 1881/2 i s'a votatu si platiu dela cass'a asociatiunei ajutoriulu cerutu;

c) avendu in vedere recomandarile adunarilor generale cu privire la scolele din Lapusiulu-ungurescu, Simleu si Becleneu;

d) avendu in vedere conclusulu comitetului de dto. 15 Septembre 1881, Nr. — p. 3 prin care cere, ca scolele subventionate de asociatiune se prezente comitetului ei date despre numerulu familiilor, pentru cari se sustine scola, despre numerulu copiilor obligati a cerceta scola si despre numerulu celor ce o cercetadia in realitate, dupa classe si despartimente, despre numerulu si qualificatiunea invetiatorilor si despre fondurile de care scola dispune;

e) avendu in vedere, ca dintre scolele subventionate pana acum, cea din Lapusi si cea din Simleu a corespunsu pentru anulu scolaru 1881/2 celoru cerute si amintite in punctul precedent, si

f) avendu in vedere, ca dela presentarea cererii si pana la datulu presentu s'a respandit uesta, ca scola confessionala din Siomcut'a aru fi incetatu de a mai functiona;

— Comitetulu decide: Sustinendu-se conclusele anterioare ale comitetului cu privire la presentarea datelor dela scolele subventionate, se votedia pre anulu scolaru 1882/3.

1. Scolei din Lapusiulu-ungurescu unu ajutoriu de 100 fl.

2. Scolei din Simleu unu ajutoriu de 100 fl.

3. Scolei de fetite din Cumpeni unu ajutoriu de 200 fl.

4. Scolei confessionale din Beclaneu, comitatul Dobacei unu ajutoriu de 100 fl.

5. Scolei confessionale din Siomcut'a unu ajutoriu de 100 fl., cu observarea, ca ajutoriile pentru scolele din Lapusi si Simleu se vor eliberu indata, cele pentru scolele din Cumpeni si Beclaneu numai dupa ce voru fi corespunsu conclusului comitetului, cu privire la presentarea datelor despre starea scolei, era celu pentru scola din Siomcut'a, dupace autoritatile respective scolare, confessionale, voru fi dovediti prin datele amintite, ca in adeveru acesta scola inca esista.

Pentru casulu candu s'ar dovedi, ca scola din Siomcut'a a incetatu de a mai functiona, ajutoriulu de

100 fl. se da scolei confessionale din S. Reghinu, daca va implini recerintele amintite mai susu.

10. Acelasi raportoru presenta raportulu in caus'a stipendiilor votate de adunarea generala din 1881 din Sibiu, cu menirea de a fi votate cu preferintia pentru tineri din muntii apuseni, candu ei ar dovedi, ca se occupa cu invetierea unei meserii mai perfectionate in lemn.

La concursulu escrisu in 2 renduri la 2 stipendii a 200 fl. nu se presentase nici-o cerere, si asia comitetul propusese adunarei generale din anul 1882 din Desiu, ca pe viitoru aceste stipendii se se distribue fara clausula de restrictiune, si in proiectul seu de bugetu, presentat amintitei adunari generale, comitetul a pusu sub p. 17, 3 stipendii a 100 fl. pentru invetiaci in vreo meserie mai perfecta in lemnarie seu arte frumose, fara clausula de restrictiune. Adunarea generala, sustinendu prin conclusulu de sub p. 26 alu siedintiei a II-a restrictiunea in favorulu muntenilor, candu a retractatu bugetulu pro 1883, a primitu 2 stipendii a 100 fl. pentru tineri, ce voru voi a se deprinde in vreo arta frumosa, fara inse a adauge restrictiunea amintita.

Comitetulu, venindu a esecutu in siedint'a dela 14 Septembre 1882, intre altele si conclusele adunarei generale cu privire la bugetu, a constatatu ca unul din stipendiile amintite de 100 fl. este ocupat de mai inainte de tineri: J. Moianu, elevu la scola de sculptura din Satulungu si N. Hor'a, farmacistu in Fagaras, si ca prin urmare numai unul este vacantu. Pentru acesta s'a escrisu concursu, conformu indicarilor cu-prinse la punctul relativu alu bugetului, fara restrictiune, si s'a conferit u in siedint'a dela Nov. st. n. 1882 lui I Stoic'a, fotografu in Sibiu.

Nefindu in bugetulu anului 1883 cuprinsa vreo pozitioane de stipendiu cu clausula de preferentia a tinerilor din muntii apuseni, nu s'a pututu si nici nu se poate scrie concursu spre acestu scopu in anul curentu.

Pentru a se conforma pe viitoru conclusulu adunarei generale dela Desiu din siedint'a a II-a p. 26.

— Se va propune procsimei adunari generale a primi in bugetulu anului 1884 o pozitioane, ca stipendiu pentru meseriasi in o meserie de lemnarie mai perfecta, cu clausula de preferentia pentru tineri din muntii apuseni.

11. Ludovicu Mehesiu, doctorandu in medicina la universitatea din Budapest'a, cere unu imprumutu de 200 fl. v. a. pentru care suma si presenta o obligatiune subsrisa de doi membri si de unu caventu bunu, care garantedia incassarea sumei cu interesu de 6% pana la 1-a Januarie 1886.

Aflandu-se obligatiunea cu deplina sigurantia,

— Imprumutul cerutu se acorda.

12. Tipograf'a archidiecesana din locu presenta:

a) Unu contu despre 19 fl. 50 cr. pentru tiparirea ratiocinilor si a programei pentru a XXI adunare generala.

b) Unu contu despre 291 fl. 50 cr. pentru tiparirea si spedarea foiei „Transilvania“ pro Juliu - Decembre 1882.

— Se avisedia la cassa spre platire amintitei tipografii sum'a de 311 fl. v. a.

Sibiu, d. u. s.

Jacobu Bolog'a m. p.,
vice-pres.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,
secretariu alu II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbalu se concrede domniloru: Dr. Puscariu Cosm'a, Siulutiu.

S'a cetitu si autenticatu. Sibiu, 18 Febr. 1883.

Dr. Il. Puscariu m. p. P. Cosm'a m. p.
Siulutiu m. p.

Corespondentie particularie ale „Observatoriului“.

Desiu, la 1 Martiu n. 1883.

Religiunea este radiemul statului, ea la noi este una cu nationalitatea, in trecutu aceea a scutit pe acesta. Cine lucra pentru religiune la romani, lucradia pentru romanismu pentru ca religiunea este petra' cea din capulu unghiu aci pentru nationalismu ori romanismu. Religiunea este temelia nationei, mai alesu in timpul presentu, candu romanulu nu'si poate exprima individualitatea sa nationala decat candu merge la bisericu, fiindu'i inchise prin sistem'a actuala tote celealte terene din vietiua sociala. Dara mai multu: astadi amu ajunsu pana acolo, ca se considera de crima a fi romanu, si a fi scrisu cineva in anii 1860-1880 romanesc; era cei cari cerca biseric'a, adeca mergu cateodata la servitiu divinu, sau colectidia pentru edificarea bisericiei, se numera intre agitatorii politici. De aceea trebuie multa resignatiune a primi cineva rolulu de invitatoriu ori colectoru la vreo petrecere pentru scopulu bisericiei.

Acestea le enunciu din esperint'a propria; am exemplu faptice, pe care inse de asta-data le retacu. Me marginescu a avisá, ca in Desiu in carnevalulu acesta s'a tinutu unu balu poporulu la 18 Febr. a. c. in favorea bisericu gr.-cat. la care au confaptuitu cu viosulu prota dn. Joau Velle, dn. Simionu Corpodenu si subscriisulu.

Pe list'a mea au subscrisu domnii: Stefanu Biltiu 2.—, Joau Guloviciu —50, Michailu Sierbanu 1.—, Vasiliu Popu 1.50, Demetriu Coroianu 1.—, Andrei Antoniu 1.—, Vasiliu Fordea 1.—, Atanasiu Demianu 1.—, Georgiu Patca 1.—, Joau Georgiu —50, Joau Hodoreanu 1.—, „Preotulu romanu“ diariu 1.—, „Amicul familiei“ diariu 1.—, Vasiliu Dumbrava 1.—, Eusebiu Cartice 1.—, Grigoriu Stetiu 1.—, V. Gr. Borgovianu 1.—, Macaveiu Popu —50, Andrei Todoranu 1.— din Gherla; Holp János —50 din Nun'a; apoi Ronai Lajos 2.— si Konrád Gusztáv —40 de aici.

In sér'a balului preste pretiul de intrare au binevoito a solvi urmatorii domni: Joau Velle 1.50, Alexandru Cherestesiu —50, Joau Muresianu —50 Joau Turcu —50, Juliul Podoba —50, óre-cine —50, Joau Bota —50, Emiliu Fetti —50, George Guloviciu —50, Löv Lajos —50, unu italianu —50, Gabrielu Manu junele —10.

Din list'a dlui Gradoviciu: Branu Dezsö 1.—, S. F. 1.—, Löv 1.—, H. P. 1.—, Magyari János 1.— si din list'a dlui Corpodeanu 15 fl.

Astfelui intratulu netto 124 fl. spesele 55 fl. prin urmare venitulu curat u fostu 69 fl. v. a. Merita re-cunoscinta, pentru acestu rezultat, dupa impregiurii indestulitoriu, comitetulu compusu, afara de susu amintii, din urmatorii poporenii: Joau Romanu, Vasiliu Petrisioru, Tóderu Colceriu si Vasiliu Bene, cari multu au ostentu.

Se asecura, ca de si s'a spesatu pentru unu grasidu de pétra la parochia vreo 300 fl., totusi capitalulu bisericescu ar fi de vreo 1200 fl. v. a., ceea ce vomu vedea, dupa ce ni se voru ceti ratiocinile de multu asteptate, prin dn. manipulante alu bisericiei.

In fine mi cauta a amenti, ca la acestu balu au aparutu si domnele: Bogdanu, Cherestesiu, Huza, N. Muresianu, si observu, ca daca la acestea petreceri poporale aru veni mai multe domne si dintre cele mari, atunci aru disporea presupunerile nefundate, elementele infeste, remanendu romancele cele neosie, si s'ar ajunge si scopulu celu sociale!

P. M. Sfreganulu.

Bibliografia.

— Educatorulu, diariu pedagogicu si literariu. Anulu I. Nr. 6. Organu alu corpului didacticu din „Asilulu Elena Domn'a“ si „Ateneulu Elisabeta.“ Pretilu abonamentulu pe unu anu in tota tiéra 12 l. n., pe jumetate de anu 6 l. n., pe trimestru 3 l. n., pentru Austro-Ungaria' pe anu 2 fl. — Sumariu: „Directiunea practica in crescerea tinerimei“. „Poesii pentru micii copilasi.“ „Despre scolele poporale romanesce din Ungaria.“ „Realismulu in pedagogie.“ „Copilulu celu istetiu“ (ratiune). „Cronica.“

— Preotulu romanu, diariu bisericescu, scoastecu si literariu. Anulu IX. 1883. Nr. 2. Apare in 1-a si 16-a di a fiacare luna. Pretilu pe unu anu e 4 fl., pe 1/2 anu 2 fl.; pentru Romani'a si strainatate pe anu 10 franci - lei noi. Proprietariu, redactoru si editoru N. F. Negruțiu.

— Vocea romana, organu alu clubului professorulu din Craiova'. Nr. 7. Anulu 1. Ese in numere de cate o cõla la 1 si 15 din fia-care luna. 20 numere formedia unu periodu anualu. — Numerulu 60 bani; abonamentulu pe 10 numere (= 1/2 anu) 5 lei, pe 20 numere (= 1 anu) 10 lei. Pentru membrii clubului, invetiatorii rurali si scolari, abonamentulu se reduce la jumetate. Pentru strainatate 15 lei pe anu. Abonamentele se addressa la administratiunea diariului, strad'a Prefectuei Nr. 1400. — Sumariu: 1. Cestiuni ortografice: Acentelete. 2. Limba si originea Romanilor din Istri'a. 3. Cestiuni pedagogice: Citirea si ordinea cursului. 4. Mosiu Badea in adunare. 5. Copilasii meu. 6. Studii asupra espozitiei si concursului de agricultura alu comitiului agricolu de Dolj. 7. Cronica teatrala. 8. Literatur'a Romana. 9. Anuntiuri.

Cursulu bursei din Vien'a si Pest'a

in 5 Martiu st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de auru unguresca cu 6%	119.95	119.80
I emisione de oblig. de statu dela drumulu de feru oriental ung.	91.10	91.—
II emisione de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	110.—	109.75
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumului de feru orient. ung.	94.40	95.25
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	133.—	134.—
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamantului	98.75	98.75
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	97.75	97.75
Obligatiuni urbariale temesiane	98.—	98.—
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	97.25	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	98.50	98.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	99.—	99.—
Obligatiuni ung. de rescumpararea diecimiei de vinu	97.50	97.75
Datorie de statu austriaca in chartie	78.40	78.30
Datorie de statu in argintu	78.65	